

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗ.

Τὸ Σχολεῖον τῆς Ἡθικῆς.

Η ΜΕΛΛΟΥΣΑ τῶν παιδίων τύχη, ἔλεγεν ὁ Ναπολέων, ὑπάρχει πάντοτε τῆς μητρός ἔργον. Ὁ μέγας οὗτος ἀνήρ ἀνεγνώριζε τὴν μητέρα αὐτοῦ ὡς πρωταίτιον δῆλης δόξης, εἰς τὴν ὅποιαν ευτύχησε νὰ ὑφαθῇ. Ἀλλ' ἡ ἱστορία δίδει καὶ ἄλλα ἐκτὸς τούτου παραδείγματα. Ὁ Ἐρρίκος τέταρτος, ὁ Τίτος τῶν Γάλλων, ἐμορφώθη ὅποῖς ἦτον ἀπὸ τὴν μητέρα του· εἰς δὲ τὸν Λοδοβίκον ΙΣΤ'. βλέπομεν ἔξεναντίας τὰ πάθη Ἰσπανῆς γυναικὸς, φιληδονίαν μέχρι ἀκολασίας, φόβον καὶ τρόμον δεισιδαίμονος καὶ ἀγεννοῦς ψυχῆς, ὑπερηφάνειαν δεσπότου ἀπαιτοῦντος ἐμπροσθεν τοῦ θρόνου τὸ σέβας, τὸ δόπιον χρεωστοῦμεν εἰς μόνον τοῦ Θεοῦ τὸ θυσιαστήριον. Οἱ δύο Γράχχοι ἦσαν καὶ αὐτοὶ πλάσματα τῆς Κορνηλίας· ἐνῷ τοῦ Βολταίρου ἡ μήτηρ, κακοήθης, ἀγχίνους, σκωπική, κενόδοξος, μετέδωκεν δλα τὰ προτερήματα καὶ τὰς κακίας εἰς τὸν διαβόντον αὐτῆς υἱὸν, διετίμησε τόσον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, δόσον διέστρεψε τὰ ἥδη, καὶ ἐφαρμάκευσε τὴν πηγὴν δλων τῶν ἐναρτῶν αἰσθημάτων εἰς τὴν καρδίαν τῶν νέων. Ἀλλὰ πρὸς πίστωσιν τῶν λεγομένων δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ δύο ἐνδόξους ποιητὰς τῆς ἐποχῆς, ὅπου ζῶμεν, τὸν Βύρωνα καὶ Λαμαρτῖνον. Ὁ πρᾶτος, δυστυχήσας νὰ ἔχῃ ἀνόητον, φαντασιώδη, ἀλαζόνα, καὶ ματαιόφρονα μητέρα, ἥτις ἀλληλοιδιαδόχως τὸν περιέπαιξεν ὡς χωλὸν, παρώξυνε, περιεπολῆτο, κατεφρόνει, καὶ κατηράτο τὸ ἵδιον αὐτῆς τέκνον, ἐκυρεύθη ἐνωρὶς ἀπὸ τὸν θυμὸν, τὴν ἐπαρσιν, τὴν ὑπεροψίαν, τὸ μῆσος, καὶ δλα τὰ βίαια πάθη, τὰ ὅποια ἔβρασαν καὶ ἔχυθησαν ἔπειτα ὡς χειμαρρός ἡφαιστείου πυρὸς εἰς τὰς ἀθανάτους αὐτοῦ ποιήσεις. Ὁ δεύτερος, γεννημένος ἀπὸ μητέρα τρυφερὰν, εὔσεβη, εὔμορφον, καὶ πεπαιδευμένην, ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν δλας τὰς ἀρετὰς ἐξ ἀπαλῶν ὄνυχων.

Μεταρρύθμισσον ἦδη, ἀν δύνασαι, μὲ τὴν ἡθικὴν τοῦ γυμνασίου καὶ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ διδασκάλου τὴν ἐπιρροὴν τῆς μητρικῆς παιδαγωγίας δοκίμασον νὰ μεταπλάσης τὸν Βύρωνα καὶ Λαμαρτῖνον. Σὲλεις κοπιάσειν ματαίως τὸ ἀγγεῖον ἐποίσθη, τὸ φόρεμα ἔλαβε

8* β'.

τὴν πτυχὴν, καὶ τὰ πάθη τῶν δύο μητέρων κατήντησαν δευτέρα φύσις.

Ίδους ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ ὅποια ἐνεργεῖ ἀκαταπάστως εἰς τὸν ἀνθρώπον, καὶ ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἀρχικῶς πρόρχεται ἡ μὲλλουσα τούτου εὐτυχία ἢ δυστυχία εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον. Καὶ δύμας μόνη αυτὴ ἐμεινεν ἀδιεύθυντος σχεδὸν ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ κόσμου μέχρι τοῦδε, ἐπειδὴ μόλις περὶ τοὺς ἐσχάτους χρόνους ἐστρέψαν τὴν προσοχὴν οἱ ἀνθρώποι εἰς τὴν παιδείαν τῶν γυναικῶν. Πόσην ἄρα ειγνωμοσύνην χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς ξένους ἔκεινους, οἱ ὅποιοι πρᾶτοι ἐπεχείρησαν νὰ ἴμερώσωσι τὰ ἄγρια ἥδη τῶν Ἑλληνικῶν κορασίων εἰς διαφόρους πόλεις, καὶ νὰ δώσωσιν ἀξιομίμητον παιδαγωγίας τύπον εἰς τοὺς δήμους δῆλης τῆς ἐλεύθερας καὶ ἀνεξιθρήσκου Ἐλλάδος;

Τὸ παιδίον μανθάνει ἀπὸ τὸν διδάσκαλον, ἀλλὰ μορφοῦται ἀπὸ τὴν μητέρα· ἀπὸ τὰς χεῖρας καλῶν διδασκάλων λαμβάνομεν καλοὺς μαθητάς, ἀπὸ δὲ τὰς μητέρας καλοὺς ἀνθρώπους καὶ ὀφελίμους πολίτας. Εἰς αυτὰς ἄρα κυρίως ἀνήκει ἡ παιδαγωγία, εἰς δὲ τοὺς διδασκάλους ἡ παιδομάθεια, δύο πράγματα, τὰ ὅποια ἐπρεπε ποτὲ νὰ μὴ συγχωνευτανταί.

Νέαι μητέρες, καὶ νέαι σύζυγοι! Σεῖς εἰσθε πρωτεύομεν νὰ φέρετε εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον, τάξιν εἰς τὰς οἰκίας, τιμὴν εἰς τὰ τέκνα σας, εὐτυχίαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀναδειχθῆτε ἄρα ἀξιαι τοῦ οὐρανίου τούτου προορισμοῦ καὶ τῶν ἐλπίδων τῆς πατρίδος! Μὴ μιμηθῆτε τὰς ξένας εἰς τὴν ματαιότητα τοῦ καλλωπισμοῦ, καὶ εἰς τὴν περίργειαν τῆς ἐνδυμασίας· ἀλλὰ φυλάξτε καθαρὸν καὶ ἀκέραιον τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. διὰ νὰ τὸν μεταδώσετε ὡς πολύτιμον κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα σας.—ΑΝΘΟΛ. ΚΟΙΝ. ΓΝΩΣΕΩΝ.

Η ΑΥΡΗΛΙΑΝΗ ΚΟΡΗ.

Η ΙΩΑΝΝΑ ΔΑΡΚ, Jeanne d' Arc, καὶ οὐρανότερον καλούμενη Αύρηλιανή Κόρη, διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἐλευθερωσιν τῆς πόλεως Αιρηλίας, ἐγεννήθη τὸ 1410 ἢ 1411 εἰς τὸ χωρίον Δομρεμί, τότε μὲν ἐπὶ τῶν δυτικῶν συνόρων τῆς Λοδαριγγίας κείμενον, τώρα δὲ περιλαμβανόμενον εἰς τὸν νομὸν Meuse, κατὰ τὴν βορειανατολικὴν ἀκραν τῆς Γαλλίας. Ὁ πατήρ αυτῆς ἦτο πάνης χωρικὸς, ὀνομαζόμενος Ἰάκωβος Δάρκ· εἶχε δὲ τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας, οἵτινες δλοὶ ἐδόθησαν εἰς ταπεινὰ ἢ δουλικὰ ἐπιτηδεύματα, σύμφωνα μὲ τῆς οἰλογενείας τὴν κατάστασιν. Ἡ Ἰωάννα, ἥτις δὲν ἔμαθε κάν νὰ γράφῃ τὸ ἱδίον τῆς θνομα, εἶχε κατὰ πρᾶτον ὡς ἔργον αυτῆς τὸ ράπτειν καὶ κλώθειν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐμβῆκεν ὡς θεράπαινα εἰς ξενοδοχεῖον τι, εἰς τὴν γειτονικὴν πόλιν Neuschateau. Ἐνταῦθα ἔμεινε πέντε χρόνους. Παιδιόθεν ἦτο κόρη θερμοῦ πνεύματος καὶ ζωηρῆς φαντασίας. Μολονότι δὲ εἶχε πολὺ κάλλος, καὶ ἡδύνατο μὲ τὸ ἀλκυστικὸν τοῦ προσώπου καὶ τὴν πραότητα τοῦ ἥδους νὰ εὐφράνῃ δλους μὲ τοὺς ὁποίους σύναντεστρέφετο, ἐδείχνει, μὲ δλεν τοῦτο,

δλιγωτάτην κλίσιν εἰς τὰς διασκεδάσεις τῶν συνηλικιωτίδων αὐτῆς, καὶ ἵπο πάντη ἀδιάφορος εἰς τὰ ἐγκόσμια. Ἡ Θρησκεία ἔκυριευσε πρῶτον, καὶ διὰ πολλοὺς χρόνους κατεῖχεν ἐξ ὀλοκλήρου, τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν της. Πρὶν ἐμβῆ Θεράπαινα, ἐδαπάνα ὅλον τὸν καιρὸν, καθ' ὅσον ἐσχόλαζεν, εἰς τὰ βάθη γειτονικοῦ τινὸς δάσους. Ἐδῶ συνωμίλει ὅχι μόνον μὲ τὸ ἕδιον τῆς πνεῦμα, ἀλλὰ κατὰ φαντασίαν καὶ μὲ τοὺς ἀγίους καὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους, ἐώσοι τὴν ἐφαίνοντο ἀληθῆ τὰ δινειρά τῆς πεπυρωμένης φαντασίας. Ἐπίστευεν ὅτι ἦκονε μὲ τὰ ἕδια τῆς ὡτία φωνὰς ἐξ οὐρανοῦ· ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ, ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ, ἡ ἀγία Αἰκατερίνα, καὶ ἡ ἀγία Μαργαρίτα, ὅλοι ἐφαίνοντο κατὰ διαφόρους καιροὺς ὅτι ὡμίλουν πρὸς αὐτὴν ἀκουστῶς. Ταῦτα δὲν εἶναι ποσῶς δυσεξήγητα ἢ καὶ ἀσύνηθη. Εἰς πάντα αἰῶνα κατάστασις πνευματική, ὡς ἡ περιγραφεῖσα, προῆλθε πολλάκις ἀπὸ εὐλαβῆ ἐνθουσιασμὸν.

Μετὰ καιρὸν, κατέλαβε τὸ πνεῦμά της καὶ ἄλλο ἰσχυρὸν αἰσθῆμα,—τὸ τοῦ πατριωτισμοῦ. Ἡ Γαλλία, μὲ τὴν ὁποίαν κατ' ἔκεινην τὴν ἐποχὴν ἡ Λοδαριγγία συνείχετο σφιγκτὰ, μολονότι δὲν ἦτο συνενωμένη, εύρισκετο εἰς ἔλεινοτάτην κατάστασιν. Ξένη δύναμις, ἡ Ἀγγλία, ἔζητε ὡς κληρονομικὸν αὐτῆς δικαίωμα τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλείου, κατεῖχε πραγματικῶς τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος, καὶ εἶχε φρουρὰς συστημένας εἰς σχεδὸν ὅλας τὰς ἀξιολόγους πόλεις. Ὁ Δούξ Βεδφορδίας, εἰς τῶν θείων τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, 'Ἐρρίκου ΣΤ', διέτριβεν εἰς Παρισίους, κυβερνῶν τὴν ἐπικράτειαν ὡς ἀντιβασιλεὺς ἐν ὄνόματι τοῦ ἀνηλίκου ἀνεψιοῦ του. Ὁ Δούξ Βουργουνδίας, ὁ τοῦ Γαλλικοῦ στέμματος δυνατώτερος τιμαριώτης, συνεμάχει καὶ ὑπεστήριζε τοὺς δένους κρατοῦντας. Ὁ δὲ Κάρολος Ζ', ὁ τοῦ Θρόνου νόμιμος κληρονόμος, καὶ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐθνικῆς ἀγάπης, ἥτο φυγάς, εἰς στενὴν ἄκραν τοῦ βασιλείου περιωρισμένος, καὶ καθ' ἔκστην βλέπων ἐλαττουμένους τοὺς πόρους του. Βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἔκαμαν ταῦτα εἰς τὴν Ἰωάνναν. Τὸ χωρίον Δομορεὶ ἥτο σχεδὸν διόλου ἀφωτιωμένον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Καρόλου. Εἰς αὐτὸν μάλιστα ἐφαίνετο ἀγῶν τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ τῆς Γαλλίας. Πολεμικὰ αἰσθήματα ἤρχισαν νὰ μιγνύωνται μὲ τὸν Θρησκευτικὸν ἐνθουσιασμὸν της, —μίγμα κοινὸν καὶ φυσικὸν τοὺς καιροὺς ἔκεινους, ὃσον καὶ ἀν φάνεται ἀσυμβίβαστον τὴν σήμερον. Τὸ Θῆλυ γένος, ὡς ἀποκλεῖον τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ὅπλων, ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν σχεδὸν ἀτιμαστικὸς ζυγὸς, τὸν ὅποιον ἥρμοζε νὰ παραβλέψῃ καὶ ν' ἀποτινάξῃ. Ἐδόθη λοιπὸν εἰς ἀρρενικὰ γυμνάσματα, τὰ ὅποια διαμιᾶς ἐνίσχυαν τὸ σῶμα, καὶ ἐνεψύχοντα τὰ κάλλη της. Προώδευσεν ἔξαρτεώς εἰς τὴν ἴππηλασίαν· καὶ λέγεται ὅτι ἐδιοικοῦσε τὸν ἵππον της μὲ τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὸλμην τοῦ ικανωτέρου ἵπποτου.

Τὴν 24ην Φεβρουαρίου, 1429, παρεστάθη πρῶτον ἡ Ἰωάννα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Καρόλου εἰς τὴν κωμόπολιν Chinon. Ἡτον ἀνδρικὰ ἐνδεδυμένη καὶ ὡπλι-

σμένη ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· ὑπὸ τοῦτο δὲ τὸ κάλυμμα, μετ' ὀλίγων συνωδευμένη, εἶχεν ὁδοιπορήσειν ἑκατὸν πεντήκοντα λευγας διὰ χώρας ἐχθρικῆς. Εἶπεν εἰς τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα, ὅτι ἥλθε μὲ παραγγελίαν ἐξ οὐρανοῦ ν' ἀποκαταστήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Θρόνον τῶν προπατόρων του. Ὁ Κάρολος ἐπεδύμει μὲν, πλὴν ἐφοβεῖτο, νὰ δεχθῇ τὴν προσφερούμενην βοήθειαν, γνωρίζων ὅτι ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ θέλειν διακρύξειν, ὅτι ἔβαλε τὰ θάρρη του εἰς τὴν μαργαίαν, καὶ ὅτι συνεμάχησε μὲ τοὺς καταχθονίους δαίμονας. Ἐντεῦθεν ἀπήντησε πᾶν εἶδος δυσπιστίας ἡ Ἰωάννα· κανὰ παρρησιάζεται εἰς τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα δὲν εἴχε τὸ ἐλεύθερον ἀπήτησαν παρ' αυτῆς νὰ γνωρίσῃ τὸν βασιλέα ἀναμέσον ὅλης τῆς αὐλῆς του· ευτύχησε δὲ νὰ κάμη τοῦτο, ὡς καὶ νὰ ἔλκεσθη τὴν εὔνοιαν τοῦ νέου μονάρχου διὰ τῆς ἀπλότητος τῶν ἥθων της. Μὲ δλαταῦτα, πάσαν προφύλαξιν ἔλαβεν ὁ Κάρολος πρὶν φανερῶς τὴν ἐμπιστευθῆ. Πρῶτον διώρισεν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν, νὰ τὴν ἔξετάσῃ· ἐπειτα ἔστειλεν αὐτὴν εἰς τὸ Πικταύον, Poitiers, διόπου ὑπῆρχε μεγάλη νομικὴ σχολὴ, διὰ ν' ἀποφασίσῃ τὸ συνέδριον τῶν νομοδιδασκάλων, ἔαν ἡ τῆς Ἰωάννης ἀποστολὴ ἦτον ἐκ Θεοῦ ἢ ἐκ τοῦ διαβόλου· καθότι οὐδεὶς ἐπίστευεν ὅτι ἦτον ἀπλῶς ἀνθρωπίνη. Ὡς μεγαλύτερα κατὰ τῆς μαργείας ἐγγύησις ἐθεωρεῖτο ἡ ἀγνεία τῆς νεάνιδος· ἐπειδὴ ἦτον ἀξιώματος ὅτι ὁ διάβολος οὔτε θέλειν οὔτε ἡμίπορει νὰ συμμαχήσῃ μὲ παρθένον· μετεχειρίσθησαν δὲ πάντα τρόπουν, ὥστε νὰ ἔξαριθώσωσι τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρά της ὡς πρὸς τοῦτο. Εἰς βραχυλογίαν, ἡ ἔσχατη ἀπιστία δὲν ἡμίπορει νὰ κοπιάσῃ περισσότερον διὰ νὰ εὑρῃ τὴν πλάνην, παρ' ὃσον ἔκοπίσαν ἡ τῆς ἐποχῆς ἔκεινης ευκολοπιστία διὰ νὰ στερεώσῃ πίστεως θεμέλια. Πολλάκις ἔζητον παρ' αὐτῆς νὰ κάμη θαύματα, ἀλλὰ μόνην ἀπόκρισιν ἔδιδε, 'Φέρετε με εἰς τὴν Αυρηλίαν, καὶ θέλετε ἰδεῖν. Ἡ πολιορκία θέλει σηκωθῆν, καὶ ὁ Δελφῖνος θέλει στεφθῆν βασιλεὺς εἰς τοὺς Ρέμους.'

Ἡ Αύρηλία ἥτο κατ' ἔκεινον τὸν καιρὸν ὁ ἰσχυρότερος τόπος ἐκ μέρους τοῦ Καρόλου· στενά δὲ πολιορκούμενος ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, ἐκινδύνευε τὰ μέγιστα ν' ἀλωθῆ, καὶ νὰ κραταιώσῃ αὐτοὺς διὰ παντὸς εἰς τὴν Γαλλίαν. Βλέπων λοιπὸν ὁ πρίγκιψ τὴν ἐπισφαλῆ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ θέσιν, ἀπεφάσισε, τίλος, νὰ ὡφεληθῆ καὶ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς Κόρης· ὅθεν, χαρίσας τὸ ζήτημά της, προεβίβασεν αὐτὴν εἰς βαθμὸν στρατηγοῦ. Τὴν 29ην Ἀπριλίου, πανοπλίαν ἐνδεδυμένη, ἐφ' ἵππου λευκοῦ, καὶ μὲ σημαῖαν φερουμένην ἐμπροσθεν αὐτῆς, ἀρμησεν εἰς τὰ ἐμπροσθεν, ἐπὶ τὸ κεφαλῆς συνοδίας μετὰ ζωτορριζῶν· μ' ὅλην δὲ τοῦ ἐχθροῦ τὴν ἀντίστασιν, ἐμβῆκεν εἰς τὴν πολιορκούμενην πόλιν. Ὁ Θριάμβος οὗτος ἦτον ἡ ἀρχὴ μιᾶς σειρᾶς λαμπρῶν καταρθμάτων, τὰ ὅποια, ταχέως ἀλληλα διαδεχόμενα, ἐφαίνοντο θαύματα. Εἰς ὀλίγας ἔξιδους ἐδίωξε τοὺς πολιορκητὰς ἀπὸ πῆσαν θέσιν. Τίποτε δὲν ἡμίπορει ν' ἀντισταθῇ τὴν γενναιότητα τῆς Κόρης, καὶ τὰ

δινθουσιασμὸν ἐκείνων, οἵτινες, τὴν σημαίαν αὐτῆς ἀκολουθοῦντες, ἐπίστευαν ὅτι ὡδήγει αὐτοὺς ἡ ἀκαταμάχητος τοῦ Θεοῦ δύναμις. Τὴν 8ην Μαΐου, ὁ ἔχθρος, ὃστις εἶχεν ἀποκλεισμένον τὸν τόπον ἀπὸ τῆς 12ης Ὀκτωβρίου, ἐστήκωσε τὴν πολιορκίαν, καὶ ὡπισθοδρόμησε μὲ φόβον καὶ ἀταξίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ τῶν Ἀγγλῶν κυριότης εἰς τὴν Γαλλίαν ἐμφανῆ ὡς ἔξερριζωμένον δένδρον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ κολούθησεν ἡ ἐν Παταίῳ μάχη, ὃπου οἱ Γαλλικαὶ δυνάμεις ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τῆς Κόρης ἐκέρδησαν μεγάλην νίκην κατὰ τῶν Ἀγγλῶν, ἐκ τῶν ὅποιων δύο χιλιάδες πεντακόσιοι ἀφέθησαν νεκροὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ χίλιοι διακόσιοι ἔξωγρήθησαν, περιλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ. Καὶ ἄλλαι πόλεις ἤνοιξαν τώρα ἡ μία κατόπιν τῆς ἀλλης τὰς πύλας αὐτῶν εἰς τοὺς νικητὰς, ἐνῷ αἱ Ἀγγλικαὶ φρουραὶ ἀνεχώρουν γενικῶς χωρὶς ἀντίστασιν. Τὴν 16ην Ἰουλίου παρεδόθησαν οἱ Ῥέμοι, καὶ τὴν ἐπαύριον καθιερώθη πανδήμως, καὶ ἐστέφθη ὁ Κάρολος εἰς τὴν ἐκεῖ πρωτεύουσαν ἐκκλησίαν. Δικαίως ἡμπόρει καὶ ἄλλος αἰών, πλέον φωτισμένος τοῦ δεκάτου πέμπτου, νὰ πιστεύῃ ὅτι τὰ ἔργα τῆς Ἰωάννης ἐφανέρωναν ὑπερανθρωπίνην μεσολάβησιν.

Διηγοῦνται ιστορικοί τινες, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν στέψιν ἡ Αυρηλιανὴ Κόρη, λαβοῦσα ἐπιθυμίαν ν' ἀποσυρθῆ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς εἰς Δομεριμή, ἐμποδίσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἀλλ' αἱ ἀποδείξεις τοιαύτης ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῆς εἶναι πολλὰ διλίγου.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ χρόνου, τὴν εὐρίσκομεν κατέχουσαν στρατηγικὴν θέσιν εἰς τὸ βασιλικὸν στράτευμα, τὸ κυριεῦσαν τὴν πόλιν Ἀγιον Διονύσιον, St. Denis, ὃπου ἐκρέμασε τὰ ἴδια τῆς ὅπλα εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκκλησίαν. Μετ' ὀλίγον, ἤναγκασαν αὐτὴν οἱ Γάλλοι στρατηγοὶ νὰ ἐνωθῇ μετ' αὐτῶν εἰς προσβολὴν κατὰ τῶν Παρισίων, εἰς τὴν ὅποιαν μετὰ μεγάλης ζημίας ἀπεκρούσθησαν, καὶ αὐτὴ ἡ Ἰωάννα διετρυπήθη μὲ βέλος κατὰ τὸν μηρόν. Τὴν φορὰν ταύτην πρᾶτον ἡττήθη στράτευμα, εἰς τὸ ὅποιον καὶ αὐτὴ ἐδοιοκούσε. Περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐξέδοθη βασιλικὸν ψήφισμα, δίδον τίτλους εὐγενείας καὶ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς πᾶν μέλος τῆς οἰκογενείας της, καὶ συγχρόνως καθιστάνον ἀσυντελὲς τὸ χωρίον Δομεριμή. Τὸ προσεχὲς ἔτος, οἱ Ἀγγλοι καὶ οἱ Βουργούνδιοι ἐποιούρκησαν τὴν Compiegne· ἡ δὲ Ἰωάννα εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ὡςτε νὰ διαφύλαξῃ αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἐφόδους των, ὡς πρότερον τὴν Αύρηλίαν. Ἀλλ' εἰς ἔξοδον, τὴν ὅποιαν ἔκαμεν ὀλίγας ὥρας μόνον ἀφοῦ ἐμβῆκεν, ἐπιάσθη ἀπό τινας ἀξιωματικοὺς, οἵτινες παρέδωκαν αὐτὴν εἰς τὸν Βουργούνδιον στρατηγὸν, Ἰωάννην Λουξεμβούργου, τὴν 23ην Μαΐου, 1430. Οὗτος ἐπώλησεν αὐτὴν εἰς τοὺς Ἀγγλους διὰ δέκα χιλιάδας λίτρας. Ἐφέρθη ἐπειτα εἰς Ρωτόμαγον, ὃπου ἐκρίθη, ὡς μάγισσα κατηγορουμένη. Τὰ δὲ μηχανήματα, ὅσα μετεχειρίσθησαν διὰ ν' ἀποδείξωσιν αὐτὴν ἐνοχον, παριστάνουν σειρὰν πρά-

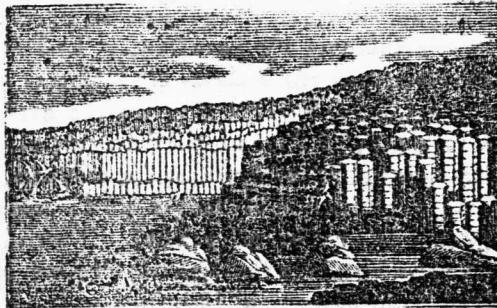
ζεων τόσον σκληρῶν καὶ ἀτίμων, ὃσον ὁποιαιδήποτε εἰς τὰ χρονικὰ τῆς δικαστικῆς ἀνομίας καταγεγραμμέναι· πρὸς τὰ τέλη Μαΐου, 1431, κατεδικάσθη νὰ καῆ, ἐκτὸς ἀν ὑπετάσσετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τουτέστι, ἀν ὥμολόγει ὅτι ἡσαν φευδεῖς αἱ ὄπτασίαι της, ἀν ἀπηρνεῖτο τὰ ἀνδρικὰ ἱμάτια καὶ ὅπλα, καὶ γενικῶς ἀν ἐγράφετο τὸ σφάλμα της. Παντοιοτόπως ἐζήτουν νὰ καταπέσωσιν αὐτὴν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ ματαίως. Τέλος, φερθεῖσα εἰς τὴν δημόσιον ἀγορὰν τῆς Ρωτομάγου, ἐμέλλε νὰ καῆ, καὶ ἤρχισεν ἡδη ἐπίσκοπός τις νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς καταδίκης. Ἐνῷ ἀνεγινώσκετο, προέτρεπαν τὴν Ἰωάνναν εἰς μετάνοιαν κατὰ πάντα τρόπον, ἐώσου ἐξέλιπεν ἡ γενναιότης αὐτῆς, κ' ἐστεργεῖ νὰ ὑποταχθῇ, ὡστε νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς φλόγας. Πάραυτα ἔφεραν εἰς μέσον ἔγγραφον ἐξομολόγησιν, τὴν ὅποιαν τῆς ἀνέγνωσαν· ἡ δὲ Ἰωάννα, μὴ ἐξεύρουσα νὰ γράφῃ, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ἐμετριάσθη λοιπὸν ἡ ποινή της, μεταβληθεῖσα εἰς διηνεκῆ φυλακίσιν, 'εἰς ἄρτον ὁδύνης, καὶ ὑδωρ ἥλιψεως.'

Φερθεῖσα πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐφόρεσε γυναικεῖα ἐνδύματα, καὶ συνεμφράδη κατὰ πάντα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐχθρῶν της· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν, ἀφοῦ εἰς τὴν μοναξίαν τῆς φυλακῆς ἀνεκάλεσεν ἡ ἥρωινη τὴν ὑστέραν ταύτην δειλὴν, ἄνανδρον πρᾶξιν, τὴν τόσον ἐναντίαν μὲ τῆς ζωῆς αὐτῆς τὰ ἔνδοξα κατορθώματα, ἐκυριεύθη ἀπὸ καταισχύνην καὶ συνειδήσεως ἔλεγχον, καὶ ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμὸς ἐπανῆλθε μὲ ὅλην τὴν προτέραν ἰσχύν του. Φωναὶ οὐράνοι τὴν ἐπέπλητταν· ὑπὸ δὲ τὴν ὥδησιν αὐτῶν ἐφόρεσε τὰ ἀρρενικὰ ἐνδύματα, κακονώς πλησίον αὐτῆς ἀφεδέντα, καὶ διεκήρυξεν ὅτι μετεμελήθη, ὅτι οὐδέποτε πλέον ἥδελον ἀρνηθῆν τὰς δυνατὰς ὄρμας ἡ ἐμπνεύσεις, αἵτινες εἶχαν κινήσειν αὐτὴν νὰ πράξῃ ὡς ἐπράξεις, καὶ ὅτι ἐπρότιμα ν' ἀποδάνη διαιμεῖς μᾶλλον παρὰ νὰ ὑποφέρῃ ὅσα ἐπασχεν εἰς τὴν φυλακὴν.

'Η μετακύλισις αὕτη ἐφάνη ἔγκλημα δεινότατον εἰς τοὺς δικαστὰς τῆς Ἰωάννης, καὶ ἀπεφασίσθη πάραυτα νὰ ἐκβάλωσι τὴν δυστυχὴ ἀπὸ τὸ μέσον. Σωρὸς ἔγινεν ἡ τοικάσθη εἰς τὴν παλαιὰν ἀγορὰν τῆς Ρωτομάγου, καὶ σανιδώματα ἐβάλθησαν πέριξ αὐτοῦ διὰ τοὺς κριτὰς καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Μαΐου, 1431, ἔσυραν αὐτὴν εἰς καταδίκην· ἔκλαιεν ἔλεεινῶς, καὶ ἔδειξε τὴν αὐτὴν ἀδυναμίαν, ὡς καὶ διε πρᾶτον ἐθεώρησε τὴν πυράν. Ἀλλὰ τώρα οὐδὲν ἔλεος ὑπῆρχε. Τῆς ἔθεσαν ἐπὶ κεφαλῆς τὸ κάλυμμα τῶν θυμάτων τοῦ Ἱεροῦ Δικαστηρίου, καὶ ταχέως ἐγίνε πυρὸς ἀνάλωμα ἡ ταλαιπωρεὶς Ἰωάννα. Ἀφοῦ κατεκάπη, συναγθεῖσα ἡ στάκτη, ἐρρίφθη εἰς τὸν Σηκουάναν.

Δύσκολον είναι νὰ εἴπη τις εἰς ποίους ἀνήκει περισσοτέρα καταισχύνη διὰ τὸν βάρβαρον τοῦτον φόνον· εἰς τὸν Βουργουνδίους, τοὺς πωλήσαντας τὴν Αύρηλιαν Κόρην· εἰς τοὺς Ἀγγλους, τοὺς συγχωρίσαντας τὴν Σανάτωσιν αὐτῆς· εἰς τοὺς Γάλλους τῆς Ἀγγλικῆς φατρίας, τοὺς προετοιμάσαντας καὶ ἐκτελέσαντας αὐτὸν·

η εἰς τοὺς Γάλλους τοῦ ἐναντίου κόμματος, οἵτινες τόσον ὀλίγον ἐπροσπάθησαν νὰ λυτρώσωσι τὴν γυναικανή εἰς τὴν ὅποιαν ἔχρεωσταν τὴν ἐλευθέρωσιν καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἵπαρξιν. Σύμπαντας, φίλους καὶ ἔχθρους, ἀτιμάζει τὰ μέγιστα τὸ φρικῶδες τέλος τῆς Αυρηλιανῆς κόρης· η ἱστορία τῆς σχηματίζει ἐν τῶν περιεργοτέρων αἰνιγμάτων, καὶ μίαν τὰν μεγαλητέρων κηλίδων, εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἀνθρωπότητος.

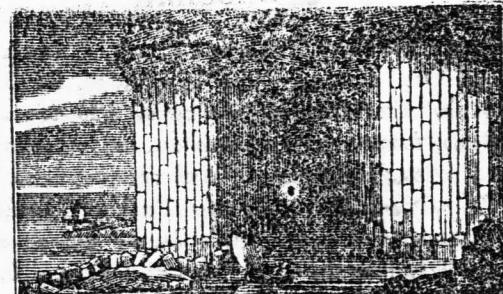

ΤΙΓΑΝΤΩΝ ΠΡΟΚΥΜΑΙΟΝ.

Εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, ἐπὶ τοῦ βορειανατολικοῦ αὐτῆς αἰγαλοῦ, παρατίνεται βασαλτικῶν στύλων ευμεγέθης σειρά, εἰς ἐν μέρος τῆς ὥποιας δίδεται τὸνομα Γιγάντων Προκύμαιον. Συνίσταται ἀπὸ τὴν πλάνην ἀτακτον συστάρεσιν πολλῶν μυριάδων στύλων ἔξαπλεύρων, τὸ μὲν πάχος ἐνὸς ἔως πέντε ποδῶν, τὸ δὲ ὥφος 20 ἔως 250.

Τοῦ βασάλτου η βασανίτου λίθου η ἀρχὴ φαίνεται ἀνατιρρήτως ἡφαίστειος· τὸ δὲ σύνθετος αὐτοῦ πρισματικὸν σχῆμα δεικνύει ὅτι ἔνα καιρὸν ἦτο διαλελυμένος. Τῶν στύλων τούτων εἶναι ἀξιοπαρατίρητος η σύνθεσις· καθότι δὲν συνίστανται ἐκ μιᾶς στρεψας πέτρας, ἀλλ ἐκ διαφόρων, περιέργως πως ἀλληλενδέτων, ουχὶ μὲ διαλλαγῆς ἐπιτανείας, ἀλλ ὡς σφαιρα καὶ ὑποβάσιον, η ὡς οἱ σπόνδυλοι εἰς τὰ ράχοκόκκαλα τῶν ἴχθύων, τοῦ ἄκρου τῆς μιᾶς ὄντος κεισιλωμένου, ὥστε νὰ δέχεται τὸ τῆς ἄλλης, τῆς δὲ βαθύτητος τοῦ κοιλώματος οὖσης ἐν γένει περὶ τοὺς τρεῖς η τέσσαρας δακτύλους. Μολονότι τὸ καινότερον σχῆμα τῶν στύλων τούτων εἶναι, ὡς προείπαμεν, ἔξαπλευρον, πολλοὶ δῆμοι εὑρίσκονται καὶ μὲ πόντε καὶ μὲ ἐπτὰ καὶ μὲ ὄχτὼ καὶ τινες μὲ τέσσαρας πλευράς· ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην καὶ τοῦ σχῆματος καὶ τοῦ μεγέθους, καὶ μολονότι ἀνωθεν ἐως κάτε φαίνονται διόλου χωριστοί, τόσον δῆμος στεγάκτα συνεγνώμένη πανταχοῦ εἶναι ὀλέκληρος η σειρά. Ἐστε δυσκολῶς ἐμπορεῖ τις νὰ ἐμβάσῃ μεταξύ των τὴν λεπτοτάτην αἰσιάν, εἴτε εἰς τὰς πλευράς, εἴτε εἰς τὰς γωνίας. Σύμπας ὁ σωρὸς συγκροτεῖ προκυμαίους ἢ τοι μόλου εἰδος, ἀπὸ τὴν βάσιν ἀποτόμου ἀκρωτηρίου ἐκατοντάδας ποδῶν εἰς τὴν Σάλασσαν ἔχειντος.

Καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου εὑρίσκεται δ βασάλτης οἵτω πως διατεταγμένος. · Τὸ Φιγγάλιον Σπήλαιον εἰς μίαν τῶν Δυτικῶν νήσων τῆς Σλωτίας, τὴν Στάφαν, συνίσταται ἀπὸ γιγαντιαίας στήλας τοῦ Ληθοῦ τούτου, αἵτινες σχεδὸν ἔχουν τὴν πελεκητῆς π-

τρας τὴν ὄμαλότητα. Τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι 164 πηχῶν, τὸ δὲ ὥφος κατὰ τὴν εἰσόδον 52 πηχῶν. Η Σάλασσα, τῆς ὥποιας τὰ κύματα, μὲ ὄρμὴν εἰσερχόμενα, προξενοῦν Θόρυβον, ὑπὸ τοῦ Σόλου ἡδονικᾶς ἀντηχούμενον, καλύπτει ἐξ ὀλοκλήρου τὸν πυθμένα. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀνοίγματος διαπερνῶν τὸ φᾶς εἰς πᾶν μέρος τοῦ σπηλαίου, παριστάνει λαμπρότατα τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὥραιαν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς φύσεως.

Τὸ χρῶμα τοῦ βασάλτου εἶναι βαθὺ γαλανωπὸν λευκόφαιον, κἀποτε δὲ μελάγχροινον η ἐρυθρόν. Οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο αὐτὸν εἰς οἰλοδομὰς, ἀγάλματα, βάσεις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· τὸ δὲ λεπτότατον εἰδὸς αὐτοῦ εἰς βάσανον τοῦ χρυσίου, διθεν καὶ βασανίτην λίθον ὀνόμαζαν αὐτόν. Ἐντεῦθεν κρίνουσι τινὲς τῶν νεωτέρων ὅτι τὸ ὄνομα βασάλτης ἔγενεν ἐκ παραφθορᾶς τοῦ βασανίτης· ἄλλοι δῆμοι δέλουν ὅτι βασάλτ εἶναι λέξις Αἰθιοπική, σημαίνουσα σιδηροῦχον λίθον, ὃποιος καὶ πραγματικῶς εἶναι ὁ βασάλτης.

Εἰς τὴν μικρὰν ταύτην γωνίαν τῆς γῆς, τὴν καλὴν Ἑλλάδα, καθὼς εἶπέ τις τῶν νεωτέρων λογιώτατος ἔνηρ, (Segur), εύρισκονται συνηθροισμένα ὅλα τὰ μεγάλα, ὅλα τὰ μικρὰ, δῆλη η σοφία, δῆλη η μωρία τοῦ ἀνθρώπου, οἱ σκληρότεροι τύραννοι, οἱ χρηστότεροι βασιλεῖς, οἱ πειρημότεροι δορικήτορες, οἱ ἐνδοξότεροι σοφοί, οἱ καλήτεροι νόμοι, οἱ ἐλευθερώτεροι λαοί, οἱ ὑποκλινόστεροι δοῦλοι, ἀρεταὶ διαλάμπουσται, κακίαι θεοπεποιημέναι, πρωτότυπα παντὸς εἰδῶς ειφύτιας, τέχνης, ἱκρασίας καὶ αυτηρότητος, πᾶν εἰδὸς πολιτείας καὶ ἕναρχίας.

ΕΛΕΕΙΝΟΤΑΤΟΝ ἔθελεν εἰσθατε, ἐὰν τὰ τοῦ παρόντος κόσμου ἀγαθὰ ἥσαν εἴτε πολυτιμότερα, εἴτε διαρκέστερα· διότι, ἀν καὶ ἥδη πολὺ εὐκαταφρόνητα, πάμπολλοι δῆμοι προθυμοῦνται ν' ἀγοράζωσιν αὐτά, δίδοντες εἰς ἀντάλλαγμα τὴν φυχήν των.

ΜΕ τοσαύτην δραστηριότητα πρέπει νὰ ἐνεργῶμεν, ὡς νὰ ἐπειριμέναμεν τὰ πάντα ἀφ' ἡμῖν αὐτῶν μὲ τοσαύτην δὲ προθυμίαν νὰ προτευχώμεθα, ὡς νὰ ἐπειριμέναμεν τὰ πάντα ἐκ Θεοῦ.

ΟΤΔΕΙΣ ἀγαπᾶ τόσον τὰ μυστικὰ, δῶν οἱ μὴ αὐτὰ φυλάσσοντες οἱ τοιοῦτοι ἐπιθυμοῦν τὰ κρυφὰ, ὡς οἱ ἀστωτοὶ τὸ ἀργύριον, μὲ σκοπὸν κυκλοφορίας.